

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Länsstyrelsens riktlinjer för friluftspaner framtagna med LONA-bidrag

För att ett projekt ska beviljas LONA-bidrag ska planen vara av regionalt intresse. Därför ställer Länsstyrelsen följande krav på hur de utformas.

Friluftspanen ska gå i linje med de tio nationella friluftslivsmålen. De tio målen syftar till att skapa förutsättningar för människor att ha ett aktivt friluftsliv i naturen med allemansrätten som grund.

Naturvårdsverkets vägledning till kommunal friluftspanering och kartläggning av naturområden för friluftsliv bör användas under arbetets gång [Friluftsliv \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Observera att LONA-bidrag inte beviljas för arbete som ska göras enligt lag. Exempelvis beviljas det inte för planer enligt plan- och bygglagen, till exempel tematiska tillägg till översiktsplanen (TÖP).

1. Utgångspunkten ska vara att tillämpa ett landskapsperspektiv i friluftspanen, så att den blir ett bra underlag för fysisk planering, övrig verksamhet och ärendehantering. Handlingsplanen för det regionala friluftslivet ska användas som underlag när friluftspanen tas fram.
2. I projektansökan ska syftet med friluftspanen beskrivas utförligt. Planens framtagande samt status som planeringsinstrument ska vara politiskt förankrat i samband med projektansökan. Projektplanen för LONA-projektet ska ha en tidsplan som inkluderar remiss till berörda instanser, politisk beredning samt antagande av plan.
3. Kommunen ska om det är aktuellt uppmärksamma mellankommunala områden.
4. Ett tvärsektorielt arbetssätt inom kommunen bör användas under framtagandet av friluftspanen. Hur detta ska genomföras beskrivs i ansökan och redovisas i projektets slutrapport.
5. En kartläggning av befintligt underlagsmaterial över natur-, kultur- och friluftslivsvärden ska genomföras och tas tillvara i det fortsatta arbetet. Med befintligt menas i första hand det som finns tillgängligt hos lokala föreningar, via webbplatser och digitala rapporter hos kommunen och olika myndigheter eller hos andra datavärddar (se länkar nedan).
6. Brister i befintligt underlagsmaterial ska identifieras. Dessa kan kommunen välja att åtgärda i samband med framtagandet av friluftspanen och vid eventuella inventeringar eller som en del av ett kommande åtgärdsprogram, se punkt 14.

7. En sammanvägd klassning av friluftsvärden utifrån befintligt underlagsmaterial och eventuell fältbesiktning ska göras på både objektsnivå och landskapsnivå. Utpenade riksintressen för friluftsliv, natur och kultur samt förekomst av skyddade natur- och kulturmiljöer ska vägas in vid klassningen.

Förslag på ytterligare parametrar att beakta vid klassningen är: avståndet från tätort, storlek på området och relationen till kommunöverskridande grönområden, grad av strukturell variation i natur och geografi, förekomst av olika former av friluftaktiviteter, attraktionskraft som friluftsområde, anordningar på plats samt tillgänglighet för olika målgrupper.

8. Friluftsplänen ska förutom en beskrivning och klassificering av utpekade områden presentera förslag till åtgärder och när de skulle kunna genomföras.
9. Klassningen i punkt 7, inklusive angivelse av relevanta metadata, ska göras i digitalt GIS-skikt. Skiktet ska tillgängliggöras i det kartsystem/tittskåp som kommunens handläggare använder.
10. Redovisningen av friluftsplänen bör finnas digitalt som en pdf-fil så att materialet blir tillgängligt för en bredare grupp.
11. Friluftsplänen ska remitteras till berörda föreningar och myndigheter innan det antas politiskt.
12. Friluftsplänen ska antas politiskt under projektiden.
13. Antaget program ska användas som ett planeringsunderlag. Därför ska det innehålla tydliga slutsatser, ställningstaganden och rekommendationer om mark- och vattenanvändning som kan lyftas in i kommunens översiktsplanering.
14. Friluftsplänen bör i ett senare skede kompletteras med ett politiskt förankrat åtgärdsprogram som identifierar åtgärder som kommunen avser genomföra för att bidra till att uppnå friluftsmålen.

Mer information

Karttjänster och Geodata

[Informationskartan Västra Götaland \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se)

[Karttjänster och geodata | Länsstyrelsen Västra Götaland \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se)

[GeodataKatalogen \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se) GIS-data från Länsstyrelserna och andra Nationella myndigheter går att ladda ner här. Sök på lager med namn LstO för att få fram lager producerat av Länsstyrelsen Västra Götaland.

[Skyddad natur \(naturvardsverket.se\)](https://www.naturvardsverket.se)

[WebbGIS för Grön infrastruktur \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se)

[Kartor och geografisk information | Lantmäteriet \(lantmateriet.se\)](https://www.lantmateriet.se)

[PlaneringsKatalogen \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se)

Friluftsliv

[Mål för friluftslivet | Länsstyrelsen Västra Götaland \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se)

[Kommunal friluftslivsplanering \(naturvardsverket.se\)](https://www.naturvardsverket.se)

[Kartläggna naturområden för friluftsliv \(naturvardsverket.se\)](https://www.naturvardsverket.se)

Grön Infrastruktur

[Grön infrastruktur | Länsstyrelsen Västra Götaland \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se) Här finns information om grön infrastruktur, den regionala handlingsplanen, kartor och underlagsmaterial

Länsstyrelsens publikationer

[Publikationer | Länsstyrelsen Västra Götaland \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se)

[Regional handlingsplan för friluftsliv i Västra Götaland](https://www.lansstyrelsen.se)

Kulturmiljöer

Vattendragen utgör blå-gröna korridorer i landskapet som har varit viktiga för oss människor under årtusenden – för fiske, transporter och kraftutvinning. Här finns idag till exempel många fornlämningar, kvarnar, sågar och broar. Dessa miljöer kan vara attraktiva besöksmål och platser för rekreation. Länsstyrelsen har inventerat vattenanknutna kulturmiljöer inom projektet VaKul. I [Informationskartan Västra Götaland](https://www.lansstyrelsen.se) och i [GeodataKatalogen](https://www.lansstyrelsen.se) finns GIS-skiktet ”Vattenförvaltning och Kulturmiljöer”. Det länkar till områdesbeskrivningar där många intressanta objekt och miljöer pekas ut. Programmen kan med fördel fånga upp dessa samlade natur- och kulturvärden.

[Sök- och registreringstjänster | Riksantikvarieämbetet \(raa.se\)](https://www.raa.se)